

- Εφημερίδα των Συντακτών - <http://archive.efsyn.gr> -

Η αποδοχή του διαφορετικού είναι κατάφαση στη ζωή

27/05/14 [ART,ΘΕΜΑΤΑ,ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ-ART](#)

Της **Νόρας Ράλλη**

Της αρέσουν ανεξαιρέτως όλα τα δέντρα. Της αρέσουν τόσο, που στον ήρωά της φύτεψε ένα στο κεφάλι του! Και πήρε και κρατικό βραβείο γι' αυτό (η συγγραφέας, όχι ο ήρωας). Η Ροδούλα Παππά τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Παιδικής Λογοτεχνίας 2013 για το βιβλίο της «Το παιδί που στο κεφάλι του φύτεψε ένα δέντρο» (εκδόσεις «Νεφέλη»). Ένα βραβείο για το οποίο νιώθει χαρά, αλλά και αμηχανία. Όσο για το βιβλίο, το διαβάζεις μονορούφι και απλά το λατρεύεις. Με χιούμορ, απολαυστικές εικόνες και χωρίς ίχνος διδακτισμού, η συγγραφέας αφηγείται την αλληγορική ιστορία ενός αγοριού διαφορετικού από όλα τα άλλα και πραγματεύεται με μοναδικό τρόπο αυτό το δύσκολο, και για ενήλικες, θέμα: τη διαφορετικότητα. Το δέντρο στο κεφάλι του παιδιού μεγαλώνει, μαζί και η σύγχυση, μέσα και έξω από το κεφάλι του. Πώς να γίνει αποδεκτή μία τόσο ανατρεπτική εικόνα; Μήπως τελικά είναι θέμα αλλαγής οπτικής;

● **Αλήθεια, πώς θα ήταν αν φύτεωνε ένα δέντρο, ας πούμε, στο κεφάλι του Μπαρόζο; Ή του Τσάβες; Ή του πρίγκιπα Ουίλιαμ;**

«Για τον μακαρίτη τον Τσάβες δεν ξέρω. Για έναν μακρινό ξάδελφο του Μπαρόζο έχω ακούσει ότι πίσω από το δεξί του αυτί έχει φυτρώσει όχι δέντρο, αλλά ένας απολιθωμένος στεγόσαυρος και τον διεκδικεί ένα μεγάλο μουσείο Φυσικής Ιστορίας (τον στεγόσαυρο, όχι τον ξάδελφο). Θλιβερή ιστορία, με προφανείς πολιτικές προεκτάσεις. Όσο για τον διάδοχο, υποπτεύομαι ότι θα έσπευδαν απλώς να του κάνουν το συντομότερο ένα αδερφάκι».

● **Τα ποιήματα που χρησιμοποιείτε στο βιβλίο μου θύμισαν τα λίμερικ του Σεφέρη. Είναι η ποίηση το καταλληλότερο εργαλείο για να προσεγγίσουμε τα παιδιά;**

«Γνωρίζω τα λίμερικ του Σεφέρη, ωστόσο ο μεγάλος μετρ του είδους είναι κατά κοινή αποδοχή ο Άγγλος ζωγράφος και συγγραφέας παράδοξων κειμένων, Εντουαρντ Λιρ. Τα λίμερικ του είναι μικρά αριστουργήματα και γνώρισαν κατά τον 19ο αι. τεράστια επιτυχία. Μιλάει για απίστευτα μεγάλες μύτες, ανθρώπους που καταπίνουν κουνέλια, αγελάδες που σκαρφαλώνουν σε δέντρα, γέροντες που κοιμούνται επάνω σε τραπέζια! Όσο για την ποίηση αυτή καθαυτή, βοηθάει όσους είναι να βοηθήσει, όπως άλλους τους βοηθάει το τζετ-σκι, η συλλογή γραμματοσήμων ή μια σημαντική καριέρα. Από την άλλη, γνωρίζουμε από μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν σε φριχτές συνθήκες, φυλακές, απομονώσεις, βασανιστήρια, ότι κάποιοι αντλούσαν δύναμη (και) από στίχους που είχαν κάποτε απομνημονεύσει. Οπότε η ποίηση ίσως έχει πράγματι ιδιαίτερη δύναμη, ειδικά σε βάθος χρόνου».

- **Πώς «φύτρωσε» στο κεφάλι σας η παιδική λογοτεχνία;**

«Δεν έχω την παραμικρή ιδέα. Ίσως οφείλεται στο ότι, τα τελευταία χρόνια, μετά τη μετάφραση έργων του Δανιήλ Χαρμς (Ρώσου συγγραφέα που κατά τη σκοτεινή δεκαετία του '30 προσπαθούσε να εξασφαλίσει τα προς το ζην από τη συγγραφή παιδικών κειμένων) άρχισα να διαβάζω όλο και περισσότερα παιδικά βιβλία. Νομίζω ότι συχνά γράφει κανείς πράγματα που θα ήθελε να διαβάσει».

- **«Τίποτε δεν είναι το ίδιο, εκτός ίσως από τις βίδες και τα ρολόγια», λέτε στο βιβλίο. Κατευθείαν ορίζετε τι σημαίνει για σας «διαφοροποίηση».**

«Οτιδήποτε είναι ζωντανό διαφέρει από καθετί άλλο. Το βιβλίο μου καταγίνεται όχι μόνο με την αποδοχή της διαφοράς, του «άλλου» (ακόμη και όταν πρόκειται για τον ίδιο τον εαυτό μας, που μας είναι συχνά ξένος), αλλά και με την αναγνώριση της ποικιλομορφίας σε ό,τι αφορά τους ανθρώπους και τις επιλογές που κάνουν στη ζωή τους. Η αποδοχή του διαφορετικού, του ξένου, είναι κατάφαση απέναντι στη ζωή».

- **Αγγίζετε κι άλλα δύσκολα θέματα, όπως ο φόβος, η μελαγχολία, το σχολείο, η οικογένεια. Και φυσικά, η μαγεία, η φαντασία. Πόσο δύσκολο ήταν να καταπιαστείτε με όλα αυτά σε ένα βιβλίο για παιδιά;**

«Λίγο-πολύ τα θέματα προέκυψαν από το ίδιο το κείμενο, ενώ γραφόταν. Σχεδόν ερήμην μου. Το κείμενο γράφτηκε μέσα σε μερικές μέρες και τα φινιρίσματα κράτησαν λίγες εβδομάδες. Για να είμαι ειλικρινής, αρχικά νόμιζα ότι θα ήταν μια ιστορία όχι μεγαλύτερη από μιάμιση σελίδα. Δεν είχα καμία πρόθεση ούτε να την ελέγξω, ούτε να την κατευθύνω προς τα κάπου, ούτε να θίξω κάποιο συγκεκριμένο ζήτημα. Εγινε».

- **Λίγα λόγια για την εξαιρετική εικονογράφηση.**

«Είναι του ταλαντούχου Ιταλού Πάολο Γκέτσι. Μαζί κάναμε και τα Παραμύθια του Ε. Ε. Κάμινγκς, που ήταν και για εκείνον και για εμένα το πρώτο μας παιδικό βιβλίο. Το «Παιδί» ωστόσο χρωστάει την τελική του μορφή στο μεράκι και την καλαισθησία του Περικλή Δουβίτσα, εκδότη της «Νεφέλης». Ο Πάολο έχει εγκαταστήσει σ' ένα νησί του Αρκτικού Ωκεανού μία κάμερα που καταγράφει και προσεχώς θα αναμεταδίδει στο διαδίκτυο τον νυχτερινό ουρανό και την κίνηση των αστεριών. Εχει επίσης φτιάξει μια πόρτα που ανοίγει μόνο σε όσους χαμογελούν».

- **Μπορούμε να μιλάμε για «βιομηχανία παιδικού βιβλίου»;**

«Είναι το αντίστοιχο του Χόλιγουντ και της ζώνης υψηλής τηλεθέασης. Αντίστοιχες είναι και οι παρενέργειες: ομοιογενοποίηση, υπεραπλούστευση, καλλιέργεια συγκεκριμένων συναισθημάτων (γιατί και τα συναισθήματα καλλιεργούνται), αισθητικής, στάσης ζωής κ.λπ.».

- **Αλήθεια, τι θα γινόταν αν κάποια στιγμή το «μια φορά κι έναν καιρό» χανόνταν;**

«Να χαθεί η αφήγηση; Αποκλείεται. Να αλλάξει μέσο, φορέα – ναι. Ήδη, ο ζωντανός αφηγητής έχει αντικατασταθεί από την τηλεόραση, τον κινηματογράφο, τον υπολογιστή, τις ηχογραφήσεις. Όσο όμως οι άνθρωποι θα αισθάνονται την ανάγκη να συνδέσουν τα σκόρπια ερεθίσματα και συμβάντα που συνιστούν τη ζωή τους και να της δώσουν νόημα, αφήγηση θα υπάρχει. Πάντοτε θα υπάρχουν «ιστορίες», με τη μορφή που τις γνωρίζουμε από τον Όμηρο (ίσως και παλιότερα) και εξής».

*INFO: Από τις εκδόσεις «Νεφέλη» κυκλοφόρησε και το καινούργιο της βιβλίο, «Αλφαβητάρι».

n.ralli@efsyn.gr

Σύνδεσμος άρθρου : <http://archive.efsyn.gr/?p=201508>